

Nationaal Programma Heerlen-Noord 7 maanden onderweg

Raadsinformatiebijeenkomst, Ron Meyer, 17 november 2022

ACHTERSTAND

Heerlen-Noord hoog op agenda

HEERLEN

DOOR JOS ADRIAENS
EN FRANK BENNEKER

Het college van Heerlen moet in Den Haag gaan lobbyen voor een Nationaal Programma achterstands- buurten. Dat is de strekking van een motie die donderdag- avond unaniem is aangenomen door de gemeenteraad.

De focus ligt op Heerlen-Noord. Volgens SP en CDA, die de motie indienden, groeien daar te veel kinderen op onder ongunstige sociaaleconomische omstandigheden. Dit heeft volgens de partijen grote gevolgen voor hun gezondheid.

SP-fractie leider Ron Meyer schetst dat inwoners van buurten als Zeswegen het risico lopen eerder te overlijden dan Heerlena-

ren die niet in een achterstands- wijk zijn opgegroeid. Meyer deed dat door twee vrienden van hem te introduceren: Ad en Martijn. „Ad maakt treinen schoon en woont in Meezenbroek; Martijn is eigenaar van een financieel adviesbureau en woont in Caumerveld. Ad zal naar verwachting zes jaar eerder overlijden en vijftien jaar eerder ziek worden. Fysiek wonen ze 2463 meter van elkaar vandaan, sociaaleconomisch lichtjaren. En corona maakt het erger.”

Leefomstandigheden

Het college heeft van de gemeenteraad de opdracht gekregen een visie uit te werken hoe de leefomstandigheden voor de inwoners van Heerlen-Noord te verbeteren. De gezondheid van kinderen uit buurten in dit stadsdeel dient de hoogste prioriteit te krijgen.

De partijen pleiten voor projecten als de Verlengde Schooldag en een Gezonde School, waarbij er extra aandacht is voor bijvoorbeeld sport, cultuur en gezond gedrag. De raad verwacht dat het college en de scholen het eerste kwartaal van 2021 samen met een plan hiervoor komen.

De gemeenteraad ziet drie sporen die kunnen worden gevolgd. De gemeente heeft Heerlen-Noord zelf al hoog op de agenda staan. Ook kan samen met andere gemeenten uit de regio Parkstad op de trom worden geslagen en, in nog breder verband, ook samen met de overige Zuid-Limburgse gemeenten.

Afgelopen weekeinde werd bekend dat in het landelijk verkiezingsprogramma van de PvdA Parkstad ook wordt genoemd voor een nationaal programma. De regionale PvdA-afdelingen

pleiten voor een structurele aanpak van achterstandsbuurtten, waarbij zeker voor een periode van twintig jaar zo'n 250 miljoen euro moet worden gereserveerd.

Regie

Ron Meyer pleit ervoor dat Heerlen de regie neemt; hij vreest dat bij een regiobrede benadering het tempo te laag ligt en veranderingen te lang op zich zullen laten wachten. Hij deelt de mening van de PvdA dat lessen kunnen worden getrokken uit een soortgelijke aanpak in bijvoorbeeld Rotterdam-Zuid.

Wethouder Martin de Beer (VVD/D66, Economie, Participatie) heeft goede hoop op succes. „Wij willen komend jaar al met Heerlen-Noord aan de slag. We willen Den Haag laten zien dat we er klaar voor zijn en ze maar moeten doorkomen met die centen.”

Burgemeesters: coronacrisis treft kwetsbare wijken hard, 1,25 miljard euro nodig voor actieplan

Door de coronacrisis gaan inwoners van achterstandswijken schulden aan bij woekerrenten en verdwijnen kinderen bij hun scholen. Dat stellen vijftien burgemeesters van grote steden. Ze presenteren dinsdag in Den Haag een manifest en vragen om 1,25 miljard euro voor een actieplan dat nog deze zomer van start moet gaan.

16 juni 2020, 5:00

Wethouder Hamming: „Wij, de gemeenten, hebben dat geld nodig naar ons overgeheveld. Hierdoor worstelen alle grote gemeenten met dramatische tekorten. Daar komt de coronacrisis bij. Het kabinet moet nu helpen, het kan niet wachten, dit is een noodoproep.”

Heerlen-Noord zesde grootste gebied

Heerlen-Noord is door het Rijk opgenomen in de lijst van zestien stedelijke vernieuwingsgebieden in het kader van het Rijksprogramma Leefbaarheid en Veiligheid. Naast Heerlen-Noord zitten er

nog vijftien gebieden uit veertien andere gemeenten in het programma. Dat zijn Amsterdam Zuidoost, Amsterdam Nieuw-West, Lelystad-Oost, Zaandam-Oost, Schiedam Nieuwland-

Oost, Rotterdam-Zuid, Den Haag Zuid-West, Utrecht Overvecht, Nieuwegein Centrale-As, Groningen-Noord, Eindhoven Woensel-Zuid, Arnhem Oost, Tilburg Noord-West, Breda-Noord en

Leeuwarden Centrum-Oost. In deze gebieden wonen in totaal ongeveer 989.000 mensen. Met 56.000 inwoners is Heerlen-Noord qua bevolkingsaantal het zesde gebied uit het lijstje.

Aanpak van achterstanden in Heerlen-Noord is zaak van de lange adem en een volle generatie duren

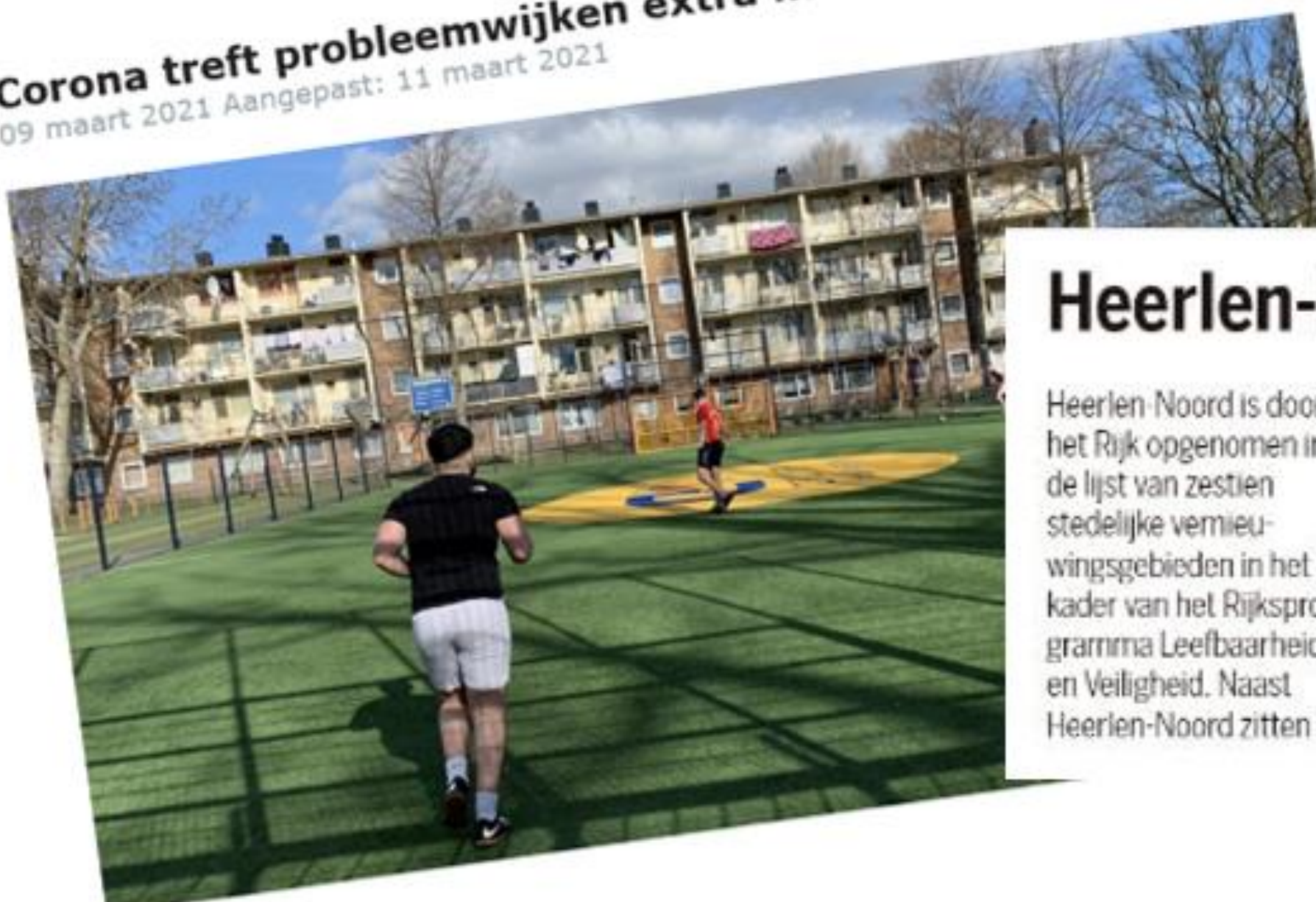
De Limburger, 17 februari om 17:45 door Frank Benneker

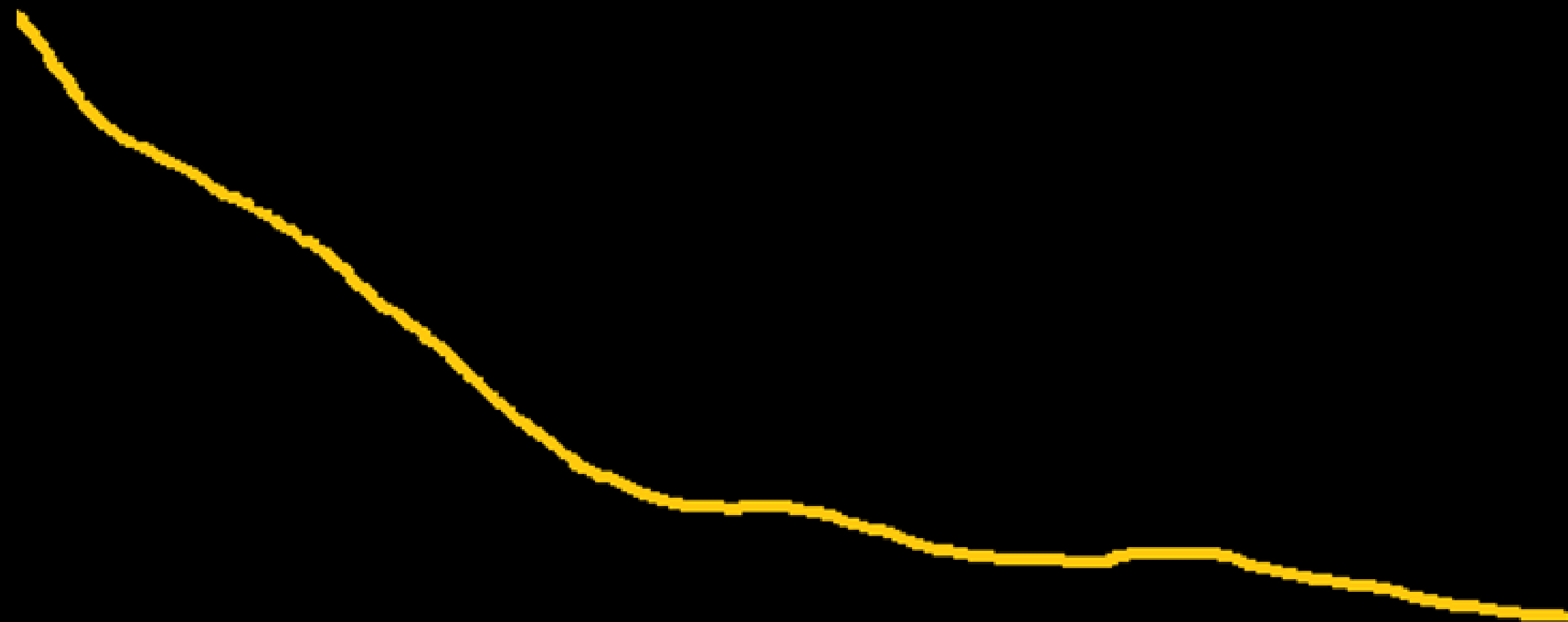
Wethouders Martin de Beer (links) en Jordy Clemens in Passart. „Aanpak van achterstanden is een zaak van de lange adem en een volle generatie duren.”

Corona treft probleemwijken extra hard: 'deltaplan' nodig voor aanpak

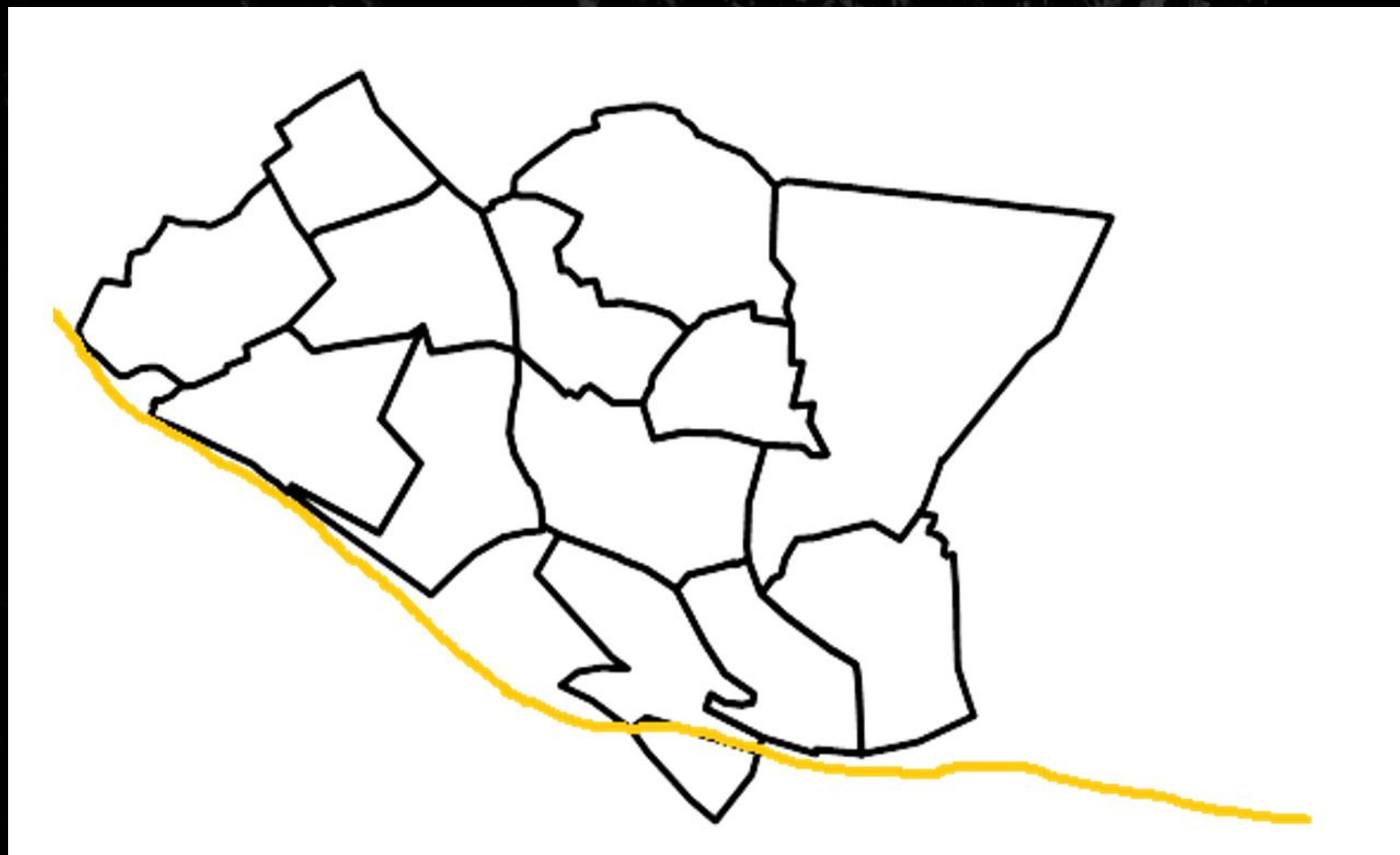
09 maart 2021 Aangepast: 11 maart 2021

Dalende lijn ?

Spoorlijn als scheidslijn

Het programma in absolute aantallen

Het Nationaal Programma Heerlen Noord richt zich op het verkleinen van verschillen en het vergroten van kansen. Vaak worden percentages gebruikt. Deze laten dan zien hoe groot de verschillen zijn tussen Heerlen Noord en bijvoorbeeld de regio of NL. In praktijk gaat het programma aan de slag met bijvoorbeeld mensen of woningen. Dat zijn absolute aantallen. Deze factsheet biedt daar inzicht in.

Nationaal
Programma
**Heerlen
Noord**

55.300 inwoners

28.700 huishoudens

970 peuters

9.600 laaggeletterden

21.600 laag opgeleiden

**16.400 huishoudens
met laag inkomen**

**3.100 personen met
bijstandsuitkering**

**14.500 woningen
met laag energielabel**

**11.500 corporatie-
woningen**

**7.400 personen met
WAO-uitkering**

**18.400 volwassenen
slechte gezondheid**

**15.900 volwassenen
voelen zich onveilig**

**1.200 jongeren met
jeugdhulp in natura**

**4.500 inwoners met
WMO-ondersteuning**

**330 huishoudens met
meervoudige problematiek**

Heerlen Noord

Maria-Gewanden-Terschuren

Mariarade

Vrieheide-De Stack

Heerlerheide-Passart

Eikenderveld

Zeswegen-Nieuw Husken

Hoensbroek-De Dem

Nieuw Lotbroek

De Koumen

Rennemig-Beersdal

Heksenberg De Hei

Meezenbroek-Schaesbergerveld

Schandelen-Grasbroek

inwoners

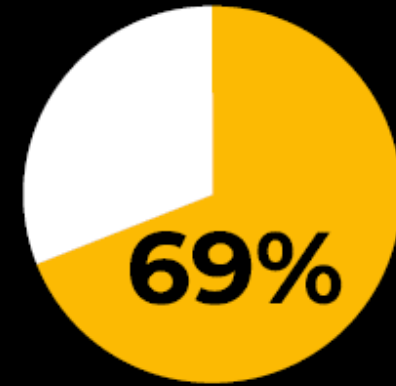
55.245

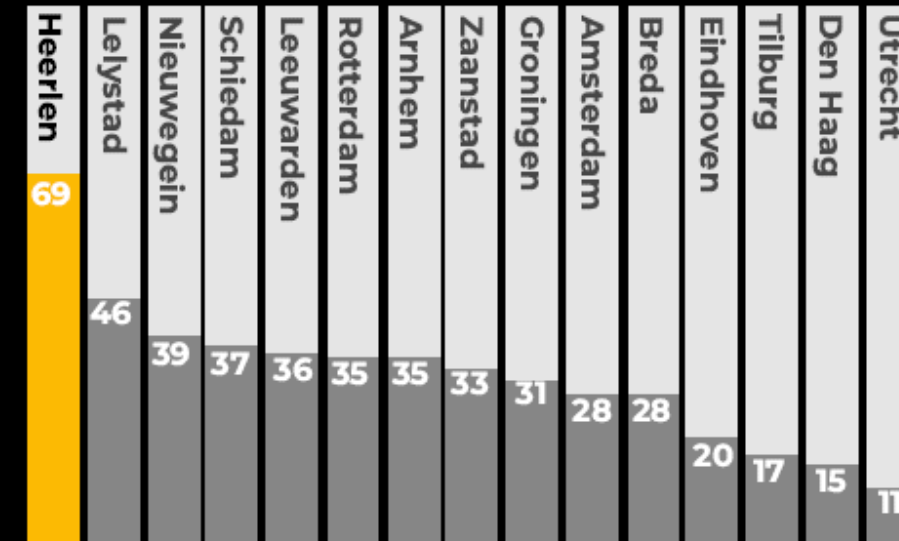
31.612

Heerlen Noord overig Heerlen

aandeel huishoudens

stedelijke vernieuwingsgebieden

aandeel huishoudens per gemeente

corporatiewoningen

40%

37%

29%

Heerlen Noord

energielabels D t/m G

50%

48%

33%

Heerlen

energiearmoede

16%

13%

8%

Nederland

Grootstedelijke veiligheidsproblematiek

voelt zich onveilig

Heerlen Noord

29%

Heerlen

26%

G4

25%

drugsoverlast meldingen per 10.000 inwoners

86

79

42

veilig thuis meldingen meldingen per 10.000 inwoners

130

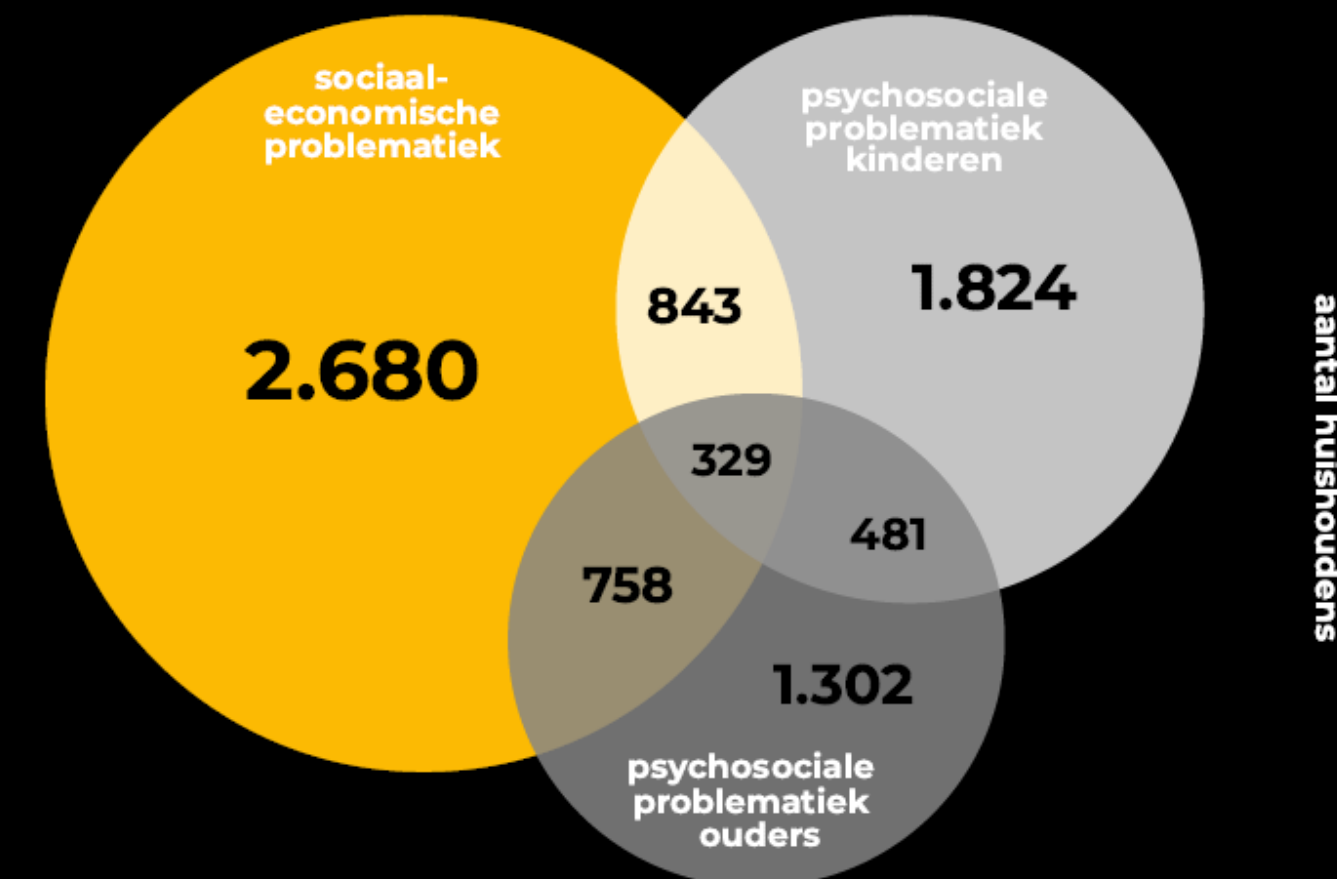

121

115

Meervoudige problematiek in Heerlen Noord

aantal huishoudens

laaggeletterdheid

20%

16%

12%

laag opleidingsniveau

45%

39%

29%

bijstandsuitkeringen

11%

9%

5%

arbeidsongeschiktheid

17%

14%

8%

slechte gezondheid

41%

36%

24%

Heerlen Noord

Heerlen

Nederland

“Onverklaarbare kosten”

Gebied	Verzekerden- aantal CZ	Werkelijke kosten per verzekerde	Verwachte kosten ZVW per verzekerde (*)	Index kosten per verzekerde (*)	<u>Onverklaar- bare kosten</u>
Mijnstreek	240.000	€ 3.677	€ 3.270	112,5	€ 98 <u>mln</u>
Heerlen- Noord	35.000	€ 3.927	€ 3.216	122	€ 25 <u>mln</u>

Kinderen van basisschool De Vlieger krijgen een gezond ontbijt. FOTO BAS QUAEDEWEE

ONTBIJT OP SCHOOL
‘Soms krijgen kinderen een koude frikandel mee’
De Vlieger in Hoensbroek wordt een Gezonde Basisschool van de Toekomst. Hier krijgen kinderen echter geen dagelijkse gezonde lunch, maar ontbijt. „We merken dat veel kinderen uit de wijk zonder ontbijt naar school komen.”

ACHTERGROND GEZONDHEIDSVERSCHILLEN ARM EN RIJK

Arme mensen gaan zes jaar eerder dood – waarom doen we daar niets aan?

De gezondheidsverschillen tussen bewoners van ‘goede’ en ‘slechte’ wijken zijn gigantisch. Lageropgeleiden leven naar liefst 15 jaar minder in goede gezondheid dan hogeropgeleiden. De ongelijkheid groeit, en de coronacrisis maakt dat nog eens erger. Waarom wordt er niet veel meer ingezet op preventie?

Michiel van der Geest 2 oktober 2020, 15:00

SES-WOA - score

financiële welvaart, het opleidingsniveau en het recent arbeidsverleden van particuliere huishoudens

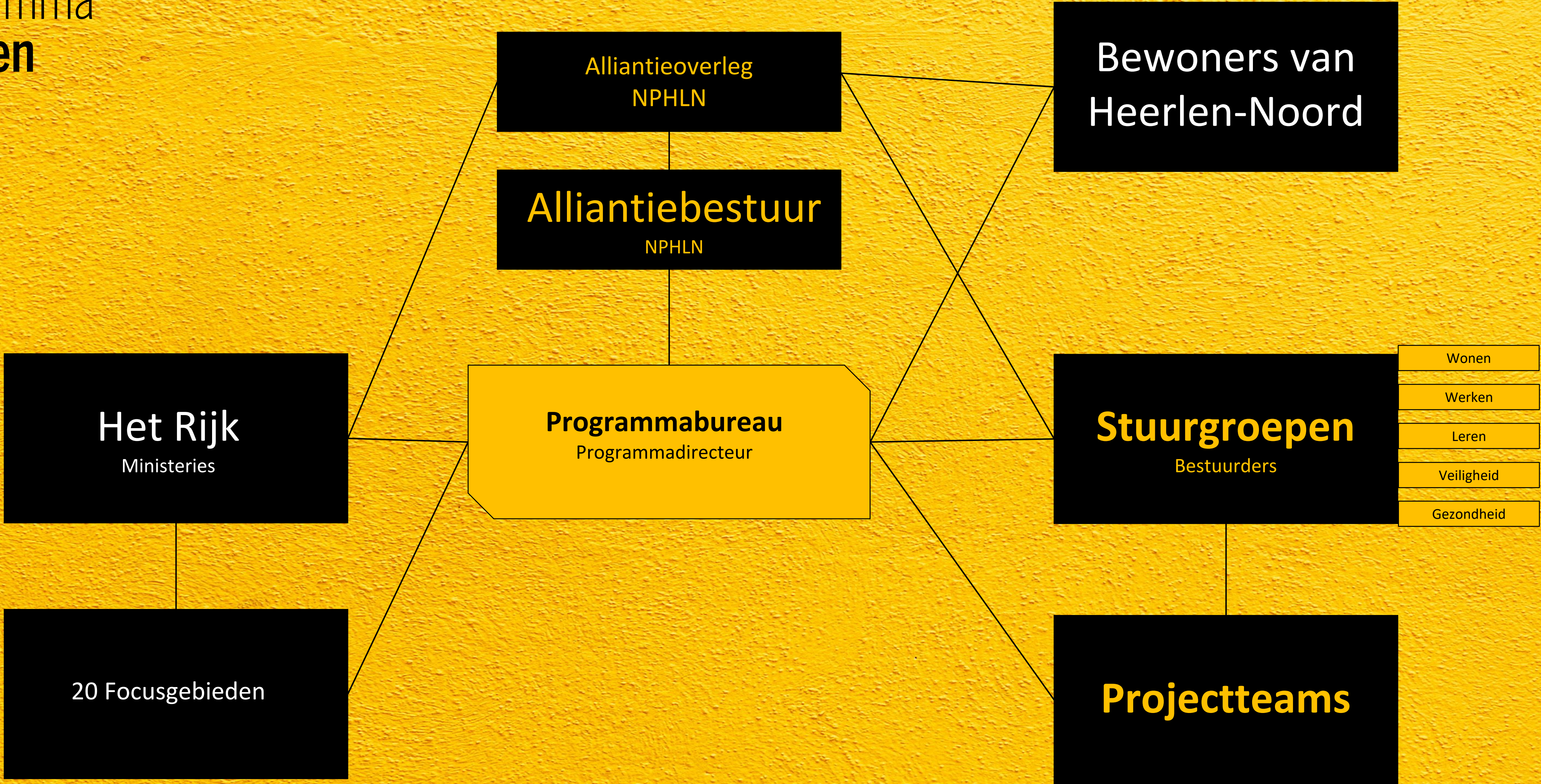
Top 20 LANDELIJK SES_WOA scores per gemeente			
nr	Provincie	Gemeente	Score
1	Limburg	Heerlen	-0,301
2	Zuid-Holland	Rotterdam	-0,269
3	Overijssel	Enschede	-0,268
4	Limburg	Kerkrade	-0,261
5	Groningen	Groningen	-0,258
6	Zuid-Holland	Delft	-0,252
7	Gelderland	Wageningen	-0,250
8	Limburg	Maastricht	-0,246
9	Groningen	Pekela	-0,220
10	Gelderland	Arnhem	-0,199
11	Overijssel	Almelo	-0,192
12	Groningen	Oldambt	-0,190
13	Gelderland	Nijmegen	-0,189
14	Friesland	Leeuwarden	-0,180
15	Groningen	Stadskanaal	-0,178
16	Zuid-Holland	s-Gravenhage	-0,175
17	Limburg	Vaals	-0,174
18	Limburg	Brunssum	-0,168
19	Zeeland	Harlingen	-0,155
20	Zeeland	Vlissingen	-0,154

Top 20 lage SES-WOA wijken in Limburg			
1	Heerlen	Wijk 21 Heerlerheide-Passart	-0,548
2	Heerlen	Wijk 20 Vrieheide-De Stack	-0,511
3	Roermond	Wijk 04 Donderberg	-0,501
4	Heerlen	Wijk 12 Hoensbroek-De Dem	-0,5
5	Heerlen	Wijk 32 Meezenbroek-Schaesbergen	-0,489
6	Heerlen	Wijk 40 Heerlerbaan-Centrum	-0,476
7	Roermond	Wijk 01 Roermond-Oost	-0,452
8	Heerlen	Wijk 31 Schandelen-Grasbroek	-0,449
9	Heerlen	Wijk 39 Molenberg	-0,446
10	Heerlen	Wijk 34 Eikenderveld	-0,44
11	Venlo	Wijk 23 Blerick-Zuid	-0,401
12	Maastricht	Wijk 02 Buitenwijk West	-0,38
13	Venlo	Wijk 22 Blerick-Noord	-0,363
14	Kerkrade	Wijk 01 Kerkrade-Oost	-0,357
15	Venlo	Wijk 14 Venlo-Noord	-0,357
16	Heerlen	Wijk 10 Maria Gewanden en Tersch	-0,354
17	Heerlen	Wijk 30 Zeswegen-Nieuw Husken	-0,324
18	Brunssum	Wijk 02 Brunssum-Noord	-0,32
19	Maastricht	Wijk 00 Centrum	-0,319
20	Venlo	Wijk 21 Blerick-Midden	-0,306

Top 20 ZUID-LIMBURG - SES_WOA scores per wijk			
nr	Gemeente	Buurt	Score
1	Heerlen	Wijk 21 Heerlerheide-Passart	-0,548
2	Heerlen	Wijk 12 Hoensbroek-De Dem	-0,500
3	Heerlen	Wijk 32 Meezenbroek-Schaesb.veld	-0,489
4	Heerlen	Wijk 40 Heerlerbaan-Centrum	-0,476
5	Heerlen	Wijk 31 Schandelen-Grasbroek	-0,449
6	Heerlen	Wijk 39 Molenberg	-0,446
7	Heerlen	Wijk 34 Eikenderveld	-0,440
8	Maastricht	Wijk 02 Buitenwijk West	-0,380
9	Kerkrade	Wijk 01 Kerkrade-Oost	-0,357
10	Heerlen	Wijk 10 Maria Gewanden-Terschuren	-0,354
11	Heerlen	Wijk 30 Zeswegen-Nieuw Husken	-0,324
12	Brunssum	Wijk 02 Brunssum-Noord	-0,320
13	Maastricht	Wijk 00 Centrum	-0,319
14	Heerlen	Wijk 33 Heerlen-Centrum	-0,300
15	Brunssum	Wijk 03 Brunssum-Oost	-0,287
16	Maastricht	Wijk 04 Buitenwijk Oost	-0,281
17	Heerlen	Wijk 24 Rennemig-Beersdal	-0,280
18	Maastricht	Wijk 03 Buitenwijk Noordwest	-0,257
19	Heerlen	Wijk 13 Nieuw Lotbroek	-0,227
20	Sittard-Geleen	Wijk 05 Geleen	-0,217

Nationaal
Programma
**Heerlen
Noord**

“Nationaal
Programma
vooralsnog
zonder nationaal
geld”

Open huis, 14 mei 2022

Jan Terlouw verbindt zijn naam aan de Jan Terlouw Verhalenprijs, mei 2022

Bewoners zoeken hun ambassadeurs op

Hugo de Jonge in Versliënbosch, 18 mei 2022

Hanke Bruin Slot in GMS + bewoner Domi in Heerlerheide

hier
starten we samen aan de
Inhaalrace van Heerlen-Noord
Stipadees Alliantie Heerlen-Noord - 17 juni 2022

Als partner van de Alliantie ondertekenen we onderstaande:

De autoriteit, de doelstellingen, de leidende principes en de keuzes voor de 5 leefgebieden zoals gehanteerd in de Bouwkaart MLN d.d. oktober 2021 en het Toekomstplan d.d. 17 juni 2022 zijn het kader voor het Nationaal Programma Heerlen-Noord.

Het uitvoeringsprogramma 2022-2023 geeft de koers en kaders voor het programma voor de eerste periode.

Als Alliantie-partner spannen we ons maximaal in voor het programma Heerlen-Noord en dragen we bij aan de uitvoering met bijbehorende samenwerkingen en doordraken.

 Carsten Heerling Burgemeester Heerlen	 Dirk Oude Burg. Oude
 Jeroen van der Vliet Burg. van der Vliet	 Gert van der Vliet Burg. van der Vliet
 Jeroen van der Vliet Burg. van der Vliet	 Jeroen van der Vliet Burg. van der Vliet
 Jeroen van der Vliet Burg. van der Vliet	 Jeroen van der Vliet Burg. van der Vliet
 Jeroen van der Vliet Burg. van der Vliet	 Jeroen van der Vliet Burg. van der Vliet

Ondertekening Toekomstplan 17 juni 2022

Bewoners naar Den Haag 30 september 2022

Koempel Martin uit De Wieër met de nieuwe schoenen voor Hugo de Jonge

Toekomstplan - 4 thema's en 5 leefgebieden

Leren – Werken – Gezondheid – Wonen - Veiligheid

1.Talentontwikkeling	Kansrijk van start Peuters naar peuteropvang Taalaanbod Verrijkt onderwijs
2.Werk en bestaanszekerheid	Aandeel bijstand daalt Aandeel werkende armen daalt
3.Gezondheid en leefomgeving	Ouders-verzorgers in staat kinderen groeien gezond op Aandeel kinderen-jongeren mentaal en fysiek gezond stijgt Aandeel passende, duurzame en gezonde woningen stijgt Gezonde directe leefomgeving
4.Leefbaarheid en veiligheid	Aandeel bewoners in sociaal veilige buurt Bewoners weerbaar georganiseerde-ondermijnende criminaliteit

Bewoners mede-eigenaar/betrokken, trots, leefbaarheid

Waar staan we nu?

- Proeftuin voor preventie: **lokaal, regionaal, landelijk**
- Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid: **kopgroep**
- Rijke Schooldag: **”voorlopersgebied”**
- Draagvlak van partners: **meerjarenaanpak**
- Routekaart **25 jaar**, Toekomstplan **5 jaar**, 3 focuswijken
- Alliantie van **maatschappelijke partijen en actieve bewoners**
- Opbouwen bewonersbetrokkenheid: **denkers en doeners**

PROEFTUIN VOOR PREVENTIE

RIJKE SCHOOLDAG

2022:

- **De Vlieger-** Gezonde Basisschool van de Toekomst (GBT)
- **De Horizon-** verlengde schooldag

2023:

2 naar 5 scholen met Rijke Schooldag

2023: stap op weg naar een Rijke Schooldag via:

- **2 scholen met Leerorkest (2 scholen, start januari 2023)**
- **9 scholen met schoolgruiten (starten in 2023)**
- **1 school met Krant in de Klas (in planfase, starten in 2023)**
- **Kindertandarts (uitbreiding)**

2027:

- **26 scholen: 8.000 leerlingen (op weg naar)**

Meer...

Preventie met gezag: extra (school)boa's

Kansrijk van Start: geletterdheid: peuteropvang + Taaltrein

Volkshuisvesting: 2.500 verbeterde woningen extra

Monitoring en onderzoek: lerende organisatie

Keten van samenwerking: van focusbuurt naar pluswijk

Samenwerking kennisinstellingen: consortium OU, Zuyd, Fontys, UM, CBS (voorloper monitoring programma)

Bewonersbetrokkenheid: bewonersgroep uit diverse wijken

Niet bij de pakken neerzitten

We kennen 3 bijdragen:

- Wat doen **alliantiepartners** extra?
- Welke **subsidies** halen we binnen?
- Welke **integrale gelden** zijn er?

Onder voorbehoud: indicatief investeringsvolume

3 financieringsstromen	Waarın wordt geïnvesteerd ?	Partner - wie investeert?
Extra investeringen partners	Actieplan Kansrijk van Start Aankoop en verduurzaming woningen Vergroeningsinitiatieven Uitvoeringskracht B&O Buurtbemiddeling Sociaal-veilig	Gem. Heerlen 0,2 mln. Woningcorporaties 3,4 mln. + PM Gem. Heerlen en corporaties 0,5mln Gem. Heerlen 0,4 mln. Gem. Heerlen en corporaties 0,1mln Gem. Heerlen 1,6 mln.
Subsidies derden	Voorloper Rijke schooldag Taal en wijkgericht werken Leerorkest Volkshuisvestingsfonds BZK Preventie met Gezag Regiodeals BZK	OCW – Scholenkoepel 0,6 mln. Schunck 0,2 mln. J&V 0,08 mln. BZK-Gemeente-Corporaties PM J&V 1,0 mln. BZK – Parkstad PM
Overige bijdrages partners	Integraal projectgeld Extra complexbeheerders Bovengrondse Vakschool Lokaal Educatieve Agenda	Gem. Heerlen 0,5 mln. Woningcorporaties PM Gem. Heerlen 1,7 mln. Gem. Heerlen PM

Lessen

- 1) **Langjarig:** onze inhaalrace is een marathon, geen sprint
- 2) **Pionieren:** lerende organisatie, onorthodoxe samenwerking
- 3) **Nog veel geld nodig,** maar geen reden voor pessimisme
- 4) **Focusbuurten** naar pluswijken = fundamentele analyse
- 5) **Trots** als brandstof voor onze inhaalrace

Trots als brandstof voor
onze inhaalrace

**17 & 18
December**

hier

**vieren we Kerst in
Kasteel Hoensbroek**

Nationaal
Programma
**Heerlen
Noord**

**gratis van 11.00 tot 20.00 voor jong en oud!
meld je aan via www.heerlen-noord.nl**